

Téma č. 21: Prúdy hudby 20. storočia

Hudba po II. svetovej vojne

- **Všeobecná charakteristika:**
  - Po II. svetovej vojne dochádza k renesancii umenia.
  - Rozvoj nových hudobných prúdov.
  - Vplyv výtvarného umenia: informel, geometrická abstrakcia, pop-art, op-art (kinetizmus), happening, nová figurácia.
- **Základné delenie (2. polovica 20. storočia):**
  1. **Tradičnejšia línia:** Reprezentanti – Hindemith, Stravinskij, Šostakovič, Britten.
  2. **Novátorská línia („Nová hudba“):** Snaha o hľadanie nových kompozičných techník a vyjadrovacích prostriedkov bez širších väzieb na tradičné poňatie hudby.

Nové prúdy

1. Dodekafonický a seriálny prúd

- Vychádza z kompozičného štýlu **Arnolda Schönberga**.
- Seriálna hudba silno ovplyvnila západoeurópsky svet v 50. rokoch.
- **Stredisko skladateľov:** Darmstadt.
- **Idol:** Anton Webern.
- **Seriálna technika:** Postupne sa rozširuje na všetky stránky hudby (časovú, témbrovú, dynamickú, artikulačnú).
- **Princíp:** Prevláda racionalita, výsledkom je multiseriálna kompozícia – **totálna organizácia**.
- **Štrukturalizmus:** Posledná fáza seriálnej techniky.
  - Celý zvukový obraz je dopredu určený.
  - Využívajú sa vopred vymyslené vzorce, matematické schémy a grafické obrazce, ktoré reprezentujú hudobný proces.

2. Elektroakustická hudba

- Delenie:
  - Konkrétna hudba.
  - Elektronická hudba.
  - Music for tape.

a) Elektronická hudba

- **Cieľ:** Vytvoriť hudbu čisto elektronickými prostriedkami.
- **Neskôr:** Prichádzajú aj kombinácie s akustickými prejavmi (hlas, hudobný nástroj).
- **Nové elektronické nástroje:**
  - Oscilátor riadený klávesmi.
  - Martenotove vlny.

- Trautonium.
- **Diela:**
  - **Karlheinz Stockhausen:** Spev mladikov (*Gesang der Jünglinge*).
  - **György Ligeti:** *Artikulation*.